

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 266/07-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť spoločnosti D., s. r. o., T., zastúpenej advokátom JUDr. J. L., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti D., s. r. o., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na nové konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti D., s. r. o., trovy konania v sume 7 492,30 Sk (slovom sedemtisíc štyristodevät'desiatdva slovenských korún a tridsať halierov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu advokáta J. L., B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 20/08-27 z 1. októbra 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť D., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007.

Predseda krajského súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 1293/07 z 12. októbra 2007 doručeným ústavnému súdu 17. októbra 2007, v ktorom sa uvádza:

«Sťažovateľ napáda rozhodnutie krajského súdu, ktorý potvrdil uznesenie okresného súdu v napadnutej časti, t. j. pokiaľ vedená exekúcia bola zastavená.

Okresný súd svojim uznesením vyhlásil exekúciu v bližšie uvedenom rozsahu za neprípustnú.

V tomto rozsahu exekúciu zastavil.

Sťažovateľ, ktorý podával proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, sa neodvolával do prvého výroku, t. j. o vyhlásení exekúcie za neprípustnú.

Išlo o rozhodnutie podľa § 57 ods. 1 písm. g) OSP.

Okresný súd riadne poučil vo svojom rozhodnutí účastníkov o možnosti podať odvolanie, ako aj o tom, že v odvolaní musí byť uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje.

Nakoľko odvolanie nebolo podávané proti obom výrokom prvostupňového uznesenia, bolo v právomoci krajského súdu (§212 ods. 1 OSP) preskúmať iba napadnutý výrok.

Krajský súd vzhľadom k uvedenému nemohol inak, než uznesenie okresného súdu v napadnutej časti, t. j. vo výroku o zastavení exekúcie potvrdiť. Ak by bol rozhodol inak, vzhľadom na právoplatnosť prvého výroku uznesenia, bol by porušil zákon. Zákonným dôsledkom vyhlásenia exekúcie za neprípustnú (v prípade, že sa stane tento výrok právoplatný) je zastavenie exekúcie. Iný postup zákonom nedovoľuje.

Krajský súd konštatoval, že výrok uznesenia okresného súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú je v čase jeho rozhodovania právoplatný a v napadnutej časti, t. j. vo výroku o zastavení exekúcie uznesenie okresného súdu potvrdil.

Vzhľadom na uvedené objektívne skutočnosti platného procesného práva sa krajský súd nezaoberal odôvodnenosťou vyhlásenia exekúcie za neprípustnú.

Po oboznámení sa so sťažnosťou som dospel k záveru, že sťažovateľ chce dosiahnuť uspokojenie svojich nárokov inak, než legálnymi cestami platného práva. Zároveň chce odoprieť protistrane právo na spravodlivý proces. Sťažovateľ nikde neargumentuje, že dodržal procesné predpisy formálneho práva a napriek tomu bolo porušené jeho ústavné právo (odvoláva sa na článok 46 ods. 1 Ústavy).

Z obsahu sťažnosti ale vyplýva, že i v prípade, ak sám sťažovateľ obchádza a nerešpektuje platné procesné právo má za to, že svoje záujmy môže dosiahnuť aj inak. Ak by však nemali platiť procesné predpisy o možnosti, spôsobe a lehotách na odvolanie, nemuseli by potom platiť ani procesné predpisy hmotného práva, napr. lehota na preklúziu alebo premlčanie.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ zdôrazňuje svoju vedomosť o jemu vyhovujúcich rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky je presvedčený, že nemusí dodržiavať OSP. Zdôrazňuje tak, že v jeho prípade by malo byť použité iba to, čo slúži k jeho prospechu, ale nemá sa rešpektovať platný zákon, ktorý inak dáva právnu istotu aj protistrane. Teda, že právo protistrany na spravodlivý proces pre naplnenie jeho záujmov môže byť porušované.

Ak vo svojej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že mu bolo zasiahnuté do práva na súdnu ochranu, tak poznamenávame, že právo na súdnu ochranu vzniká iba ak účastník o

túto požiada kvalifikovaným spôsobom. Bez splnenia určitých formálnych náležitostí súd nemôže konať o návrhoch účastníka. V tomto prípade sa to týkalo rozsahu podaného odvolania.

Mimo uvádzaných skutočností, rozhodujúcich pre posúdenie sťažnosti, k časti sťažnosti, ktorú sťažovateľ považuje za vrchol rozhodnutia krajského súdu „naviac treba dodať, že proti uzneseniu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú, nie je odvolanie prípustné. Ide o konanie exekučné podľa osobitného zákona a osobitný zákon nedáva možnosť odvolať sa proti výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú“.

Súdna prax, judikatúra a ani závery príslušných komentárov nie sú totožné v otázke výkladu možnosti odvolania proti rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú.

Ustanovenie § 201 OSP jednoznačne vyplýva, že účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak.

Je pravdou, že podľa § 58 ods. 4 EP proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h) je prípustné odvolanie.

§ 57 ods. 1 písm. g) uvádza: exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Z citácie zákona teda vyplýva, že odvolanie je prípustné proti výroku o zastavení exekúcie. Zo znenia zákona nemožno jednoznačne vyvodiť, či je prípustné odvolanie aj proti výroku o zastavení exekúcie.

Krajský súd však rozhodol o napadnutom výroku, t. j. o výroku o zastavení exekúcie bez ohľadu na nejednotnosť stanovísk vo vyššie uvedenom prípade, pretože za existujúcej situácie nebolo dôvodu zaoberať sa otázkou dovoľenosti odvolania proti uzneseniu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú.

Sťažovateľ bol o možnosti odvolania poučený a v poučení nebolo uvedené, že proti výroku o zastavení exekúcie odvolanie nie je prípustné. Proti tomuto výroku ale odvolanie podané ani nebolo.

Z horeuvedených dôvodov žiadame, aby ústavná sťažnosť sťažovateľa bola zamietnutá.»

Právny zástupca sťažovateľa sa k stanovisku krajského súdu vyjadril podaním z 26. októbra 2007 doručeným ústavnému súdu 6. novembra 2007, v ktorom okrem iného uviedol:

«Sťažovateľ po podrobnom preskúmaní vyjadrenia Krajského súdu Banská Bystrica konštatuje, že aj napriek rozsiahlej ústavnej sťažnosti vypracovanej sťažovateľom je zrejmé, že Krajský súd Banská Bystrica právne tvrdenia sťažovateľa neprijal ale ani na druhej strane sťažovateľ vyjadrenie Krajského súdu považuje za nepreskúmateľné, nepodložené a protichodné.

K vyjadreniu Krajského súdu, že cit.: „Sťažovateľ chce dosiahnuť uspokojenie svojich nárokov inak, než legálnymi cestami platného práva. Zároveň chce odoprieť protistrane právo na spravodlivý proces. Sťažovateľ nikde neargumentuje, že dodržal procesné predpisy formálneho práva a napriek tomu bolo porušené jeho ústavné právo (odvoláva sa na čl. 46 ods. 4 ods. 1 Ústavy)“ uvádzame, že toto tvrdenie Krajského súdu nie je pravdou, keďže sťažovateľ veľmi podrobne v ústavnej sťažnosti preukázal, že splnil všetky predpisy formálneho procesného práva.

Taktiež nie pravdou, že sťažovateľ chce dosiahnuť uspokojenie svojich nárokov inak než legálnymi cestami platného práva, pretože sťažovateľ počas uspokojovania svojich nárokov postupoval vždy prísne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a preto nie je sťažovateľovi jasne aké nelegálne postupy mal Krajský súd Banská Bystrica na mysli pri uvádzaní tohto tvrdenia, keďže bližšie neobjasnil, resp. nespresnil tieto pomerne vážne vyjadrenia. Podľa názoru sťažovateľa za nelegálny postup možno považovať len taký postup, ktorý je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Z doterajšieho priebehu predmetného exekučného konania však nevyplýva, že by sťažovateľ postupoval contra legem a preto sa takéto vyjadrenie Krajského súdu Banská Bystrica javí ako neopodstatnené.

I ďalšie tvrdenie Krajský súd Banská Bystrica a to cit.: „Ak sám sťažovateľ odchádza a nerešpektuje platné procesné právo má za to, že svoje záujmy môže dosiahnuť aj inak. Ak by však nemali platiť procesné predpisy o možnosti, spôsobe a lehotách na odvolanie, nemuseli by potom platiť ani procesné predpisy hmotného práva, napr. lehota na preklúziu alebo premlčanie“ považuje sťažovateľ za všeobecné nič nevypovedajúce, keďže Krajským súdom Banská Bystrica nebolo objasnené v akom

prípade dochádza zo strany sťažovateľa k obchádzaniu a nerešpektovaniu platného procesného práva. Je zrejmé, že sťažovateľ v plnom rozsahu akceptuje, rešpektoval a rešpektuje platné procesné ako aj hmotné právo a preto aj využíva v tom - ktorom procesnom štádiu jednotlivé inštitúty procesného a hmotného práva. Sťažovateľ preto nerozumie týmto tvrdeniam Krajského súdu Banská Bystrica, keďže okrem všeobecných nepodložených tvrdení nedošlo zo strany Krajského súdu Banská Bystrica k preukázaniu vyššie citovaných tvrdení.

Ďalej sťažovateľ považuje tvrdenia Krajského súdu Banská Bystrica cit.: „Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ zdôrazňujúc svoju vedomosť o jemu vyhovovujúcich rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky je presvedčený, že nemusí dodržiavať Občiansky súdny poriadok. Zdôrazňuje tak, že v jeho prípade by malo byť použité iba to, čo slúži k jeho prospechu, ale nemá sa rešpektovať zákon, ktorý inak dáva právnu istotu aj protistrane. Teda, že právo protistrany na spravodlivý proces pre naplnenie jeho záujmov môže byť porušované" za nepravdivé a skresľujúce celkový právny názor sťažovateľa na predmetnú právnu otázku poškodzovania základných ústavných práv sťažovateľa, keďže sťažovateľ má právo vo svojej právnej argumentácii poukazovať na štandardnú judikatúru Najvyššieho súdu, keďže podľa vedomostí sťažovateľa v danej právnej problematike sa jedná o jediný judikát tohto druhu.

V právnej praxi je obvyklé a i súdmi často využívané aplikovanie a poukazovanie na judikáty Najvyššieho súdu týkajúce sa podobnej, či obdobnej právnej problematiky. Sťažovateľ považoval za potrebné poukázať na judikát týkajúci sa zhodnej právnej problematiky, no sťažovateľ v súlade so základnými zásadami právnej teórie chápe predmetné judikáty len ako podporný právny argument, akcentujúc na skutočnosť, že sťažovateľ vždy dodržiaval procesné pravidlá konania.

Akékoľvek tvrdenia Krajského súdu Banská Bystrica, že sťažovateľ má presvedčenie, že nemusí dodržiavať Občiansky súdny poriadok a tvrdenie že sťažovateľ zdôrazňuje, že nemá sa rešpektovať platný zákon sa preto javia ako neopodstatnené, neadresné a v danom prípade zavádzajúce.

Ďalej sťažovateľ k tvrdeniu Krajského súdu Banská Bystrica, že cit: „Súdna prax, judikatúra a ani závery príslušných komentárov nie sú totožné v otázke výkladu možnosti

odvolania proti uzneseniu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú“ uvádza, že nemáme vedomosť o tom, že by súdna prax prípadne judikatúra, prípadne závery komentárov boli v zjavnom rozpore k banálnej otázke, či je možné odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú, pretože z paragrafového znenia § 58 ods. 4 Exekučného poriadku je zrejmé, že proti uzneseniu ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a za neprípustnú je možné vyhlásiť exekúciu len v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) odvolanie pripúšťa predmetný zákon.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že aj toto tvrdenie Krajského súdu Banská Bystrica je preto právne irelevantné.

Ďalšie tvrdenia Krajského súdu Banská Bystrica, že cit: „Z citácie zákona teda vyplýva, že odvolanie je prípustné proti výroku o zastavení exekúcie zo znenia zákona nemožno jednoznačne vyvodit', či je prípustné odvolanie aj proti výroku o zastavení exekúcie" považujeme za protichodné, pretože predmetné ustanovenie exekučného poriadku v žiadnom prípade nehovorí, že odvolanie je prípustné proti výroku o zastavení exekúcie, tak ako to uvádza Krajský súd Banská Bystrica. Podľa právneho názoru sťažovateľa ustanovenie § 58 ods. 4 Exekučného poriadku jednoznačne hovorí, že odvolanie je prípustné proti rozhodnutiam podľa § 58 ods. 1 písm. a), b), f) až h).

Presne v súlade s citovaným uznesením učinil aj sťažovateľ, keď podal odvolanie voči uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 3Er 870/2006, identifikačné číslo 6106209312.

Na základe vyššie uvedeného teda považuje sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť, ktorou sa dovoľáva ochrany porušovania základných ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1 Krajským súdom Banská Bystrica za právne opodstatnenú a vyjadrenie Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 12. 10. 2007, ktoré bolo doručené Ústavnému súdu Slovenskej republiky dňa 17. 10. 2007 považuje za právne nepostačujúce a neopodstatnené, a preto žiada sťažovateľ aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyniesol nález v zmysle petitu špecifikovaného sťažovateľom v predmetnej ústavnej sťažnosti.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd fyzických aj právnických osôb. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takého uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd.

Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov.

Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu prijať rozhodnutie.

Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Tieto závery sa v celom rozsahu uplatňujú aj v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí, ktorý tvorí osobitný druh civilného procesu patriaci do právomoci všeobecných súdov a orgánov určených osobitným zákonom.

Článok 2 ods. 2 ústavy obsahuje ústavné pravidlo, v rámci ktorého každý orgán verejnej moci vrátane štátnych orgánov sám (autonómne) určuje nielen to, aký druh právnej úpravy použije pri rozhodovaní, ale aj to, akým spôsobom prikočí k jeho výkladu v súlade s princípom právneho štátu, ktorý je vyjadrený v citovanom článku ústavy. Ústavný príkaz, ktorý je v čl. 2 ods. 2 ústavy, je súčasne aj ustanovením povinnosti vykladať ústavné a zákonné normy tak, aby sa tento ústavný príkaz rešpektoval v celom vymedzenom rozsahu. Uvedené ústavné pravidlo sa vzťahuje v celom rozsahu aj na ochranu základných práv a slobôd, ktorú poskytujú orgány verejnej moci v rozsahu svojich kompetencií vrátane základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon

rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (obdobne III. ÚS 15/03).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu dostať.

Takto vymedzený obsah základného práva na súdnu ochranu sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdneho a iného rozhodnutia (I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02). Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle citovaného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil na základe predpísaného spôsobu zisťovania skutkového stavu v exekučnom konaní, ktorým je procesné dokazovanie.

Podľa názoru ústavného súdu aj na vydanie rozhodnutia o neprípustnosti exekúcie, resp. o zastavení exekúcie sú primerane kladené požiadavky, ktoré vyplývajú zo základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Znamená to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad, musí byť dostatočne skutkovo a právne odôvodnené a nemôže byť prejavom svojvôle.

Z uvedených ústavných princípov vychádzal aj ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu.

Ústavný súd vychádzal pri posúdení veci sťažovateľa aj zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Tento prístup ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prejednávaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04).

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v označenom konaní uznesením krajského súdu sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007, ktorým potvrdil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Er 870/2006 zo 14. marca 2007. Týmto uznesením okresný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a tiež v bližšie určenom rozsahu exekúciu zastavil. Podľa sťažovateľa rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, je nedostatočne odôvodnené a nemá oporu v zákone a ani v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky i ústavného súdu. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec *„nezaoberal právnou otázkou predmetného spôsobu vykonania exekúcie (...)“*.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 3 Er 870/06 a zberného spisu krajského súdu sp. zn. 13 CoE 43/07 zistil, že v danom prípade okresný súd v exekučnej veci sťažovateľa ako oprávneného proti povinnému – F., B., uznesením sp. zn. 3 Er 870/2006 zo 14. marca 2007 rozhodol o návrhu povinného na odklad exekúcie a zastavenie exekúcie z 8. decembra 2006 tak, že exekúciu vedenú súdnym exekútorom JUDr. T. B. pod sp. zn. EX 85/2006 vyhlásil za neprípustnú podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a v určenom rozsahu exekúciu zastavil. V poučení uviedol, že proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie na krajskom súde.

Sťažovateľ v podanom odvolaní (petite) žiadal odvolací súd, aby zmenil uznesenie okresného súdu tak, že návrhy povinného na odklad a zastavenie exekúcie z 8. decembra 2006 ako nedôvodné v celom rozsahu zamietal, ale súčasne v odvolaní podrobne uviedol, v čom vidí právne i skutkové pochybenie okresného súdu, pričom poukazoval aj na judikatúru najvyššieho súdu v obdobnej veci. Podľa jeho právneho názoru, napr. *„súdny exekútor exekúciu prikázaním inej peňažnej pohľadávky vzniknutej z nezaplateného nájomného vykonáva v súlade s ustanovením Exekučného poriadku, ako aj v súlade s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, preto nie je právny dôvod na zastavenie exekúcie týmto spôsobom, a teda v žiadnom prípade nie je dôvod ani na odklad exekúcie v zmysle § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (...)“*.

Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007 a zistil, že neobsahuje dostatočné právne a skutkové závery, a nevychádza ani z platného Exekučného poriadku.

Krajský súd totiž vo svojom uznesení sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007 uviedol: *„Priamym dôsledkom vyhlásenia exekúcie za neprípustnú je jej zastavenie (§ 57 ods. 1 písm. g/ EP). Podľa tohto ustanovenia exekúciu súd zastaví, ak ju už vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.*

Súd prvého stupňa v jednom rozhodnutí vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň túto v dôsledku vyhlásenia za neprípustnú zastavil.

Ak už raz bola exekúcia právoplatne vyhlásená za neprípustnú nemôže súd postupovať inak než ju zastaviť. Iný výklad zákon nepripúšťa.

Odvolať však vo svojom podaní a najmä priamo v odvolacom petite nenapáda rozhodnutie súdu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú, ale napáda iba rozhodnutie súdu o zastavení exekúcie.

Keďže výrok uznesenia o vyhlásení exekúcie za neprípustnú nebol odvolaním napadnutý tento zostal právoplatný. Na základe právoplatnosti tohto výroku odvolaciemu súdu nezostávalo iné než potvrdiť napadnutý výrok uznesenia okresného súdu o zastavení exekúcie.

Naviac treba dodať, že proti uzneseniu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú nie je odvolanie prípustné. Ide o konanie exekučné podľa osobitného zákona a osobitne zákon nedáva možnosť odvolať sa proti výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú.

Podporne tu možno poukázať aj na komentár k § 57 ods. 1 písm. g) EP, podľa ktorého súd rozhodne o neprípustnosti exekúcie a exekúciu zastaví jedným uznesením, v ktorom sa uvedie výrok o neprípustnosti i výrok o zastavení exekúcie. Simultánny spôsob rozhodovania o týchto procesných skutočnostiach je dovolený vzhľadom na to, že proti rozhodnutiu o neprípustnosti exekúcie nemožno podať odvolanie.“

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po preskúmaní rozhodnutia krajského súdu zistil, že toto rozhodnutie nie je v súlade s normami hmotného a procesného práva. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nekorešponduje presvedčivo a dostatočne s celým výrokom rozhodnutia a nereaguje ani na žiadne argumenty sťažovateľa uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým vyhlásil exekúciu za neprípustnú. Takto koncipované odôvodnenie súdneho rozhodnutia nie je teda zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, naopak svedčí o jeho svojvôli, zjavnej neodôvodnenosti a arbitrárnosti, čo znamená neakceptovateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Požiadavky na spravodlivý proces a odôvodnenie rozhodnutí podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa zásade vzťahujú aj na súdnu exekúciu. Ústavný súd už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného

práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03).

Vychádzajúc zo sťažnosti ústavný súd konštatuje, že právny názor krajského súdu neobstojí, rozhodnutie nie je vôbec riadne právne aj skutkovo odôvodnené a nemá oporu v platnom Exekučnom poriadku, teda je prejavom svojvôle. Protirečivé je najmä konštatovanie v odôvodnení rozhodnutia, že po právoplatnosti rozhodnutia o neprípustnosti exekúcie vyvoláva nutnosť a povinnosť súdu exekúciu zastaviť, ak je z prípadu zrejmé, že v čase rozhodovania okresného súdu nemohla byť časť výroku o neprípustnosti exekúcie právoplatná, pretože aj proti tejto časti výroku bol prípustný opravný prostriedok. Neopodstatnený a nedostatočne odôvodnený je aj záver krajského súdu, že časť výroku o neprípustnosti exekúcie nebola odvolaním napadnutá, ak povinný (sťažovateľ) navrhol odvolaciemu súdu vydať také rozhodnutie, že v konečnom dôsledku mal byť podľa jeho žiadosti v celom rozsahu zamietnutý návrh oprávneného, na podklade ktorého bolo vydané napadnuté rozhodnutie okresného súdu. Aj z dôvodu, že krajský súd nereagoval na všetky právne a skutkové argumenty sťažovateľa uvedené v odvolaní, porušil tým aj procesné záruky spravodlivého procesu exekučného konania. Ústavný súd preto považoval tento skutkový stav za postačujúci na to, aby na základe týchto záverov, podstaty sťažnosti sťažovateľa a vyjadrení účastníkov ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 13 CoE 43/2007 z 25. mája 2007 porušené bolo.

III.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Na základe citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na nové rozhodnutie. Krajský súd bude

v danom prípade v súlade s ustanovením § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v tomto náleze.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd zaviazal krajský súd uhradiť trovy konania jeho právnomu zástupcovi JUDr. J. L. spolu v sume 26 357, 50 Sk za dva úkony právnej pomoci podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk, a z toho, že za jeden úkon vykonaný v roku 2007 patrí odmena pre sťažovateľa v sume 2 970 Sk (za jeden úkon právnej služby) a k tomu 2 x 178 Sk režijný paušál a k tomu 19 % DPH. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky v celkovej sume 7 492,30 Sk.

Úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008